

בבראשית נברא הצחוק

ביטויי הצחוק בספר בראשית כאמצעי להבנת הפרט וסביבתו

אליאב טאוב*

תקציר

רבים בוודאי יחשבו כי התנ"ך כספר תיאולוגי כבד משקל אינו מקדיש מקום לצחוק כביטוי אישי ו/או חברתי. במאמר זה נבקש להציג את העיסוק האינטנסיבי בצחוק בספר בראשית, ובתוך כך נבחין בין הפעלים צחק המקובל גם כיום לבין מצחק שאינו מוכר בעברית השימושית. במסגרת זו, ניחשף למורכבות של הפעלים צחק ומצחק שמגלמים בתוכם שתי נקודות מבט שונות: האחת של הצחק/מצחק והאחרת של הסביבה. בעוד המצחק רואה את מעשיו כלגיטימיים, הסביבה תופסת אותם כהיתול שאינו במקומו. הצחק לעומת זאת, פועל מתוך שמחה אמיתית אולם, יחד עם זאת, לעתים קיים מתח בין אותה שמחה לבין תגובת הסביבה שעשויה למתן את אותה שמחה.

* ד"ר אליאב טאוב המחלקה למדעי המדינה - המכללה האקדמית אשקלון והחוג המשולב למדעי החברה, אוניברסיטת בר-אילן.